

NIEUWSBRIEF MULTIPLUS januari 2009

Is dit de eerste keer dat u onze nieuwsbrief ontvangt? Neem dan zeker onze vorige nieuwsbrieven eerst even door, ze zijn terug te vinden op <http://www.multiplus.be/nieuwsbrief.php>.

INFORMATIEVERSPREIDING EN -UITWISSELING

Onderzoeksartikels over personen met ernstige meervoudige beperkingen

U vindt nu enkele wetenschappelijke artikels over de doelgroep, geschreven door onderzoekers aan het Centrum voor Gezins- en Orthopedagogiek van de K.U.Leuven, terug op onze site: <http://www.multiplus.be/informatie.php#wetenschappelijke%20artikels>.

Boek over personen met ernstige meervoudige beperkingen

Multiplus werd benaderd door uitgeverij Acco met de vraag een boek op de markt te brengen over de doelgroep van personen met ernstige meervoudige beperkingen. Uiteraard zijn we enthousiast op de kar gesprongen! Het boek zou zich in eerste instantie richten op professionelen, indirect ook op ouders. De bedoeling is onderbouwde handvatten te bieden voor mensen die in de praktijk betrokken zijn bij de ondersteuning van personen met ernstige meervoudige beperkingen. We hebben momenteel de laatste hand gelegd aan een inhoudelijk kader van het boek, waaraan auteurs vanuit verschillende disciplines zullen bijdragen. Het plan is u in het voorjaar van 2010 een nuttig handboek te kunnen aanbieden! Wordt vervolgd...

Werkgroep opvoedingsprogramma Vlaskamp

Er zijn nog steeds plaatsen vrij voor de werkgroep van scholen en diensten die werken met het opvoedingsprogramma van Vlaskamp. In de werkgroep zal overlegd worden over hoe men precies perspectieven, hoofddoelen, werkdoelen

op een goede manier opstelt en wil men daaromtrent ervaringen/voorbeelden uitwisselen. Mensen die geïnteresseerd zijn om te participeren, kunnen een mailtje sturen naar info@multiplus.be.

ADITI vzw

Aditi vzw is een in januari 2009 opgericht centrum voor advies, informatie en ondersteuning rond seksualiteitsontwikkeling en -beleving. Alle personen met een handicap kunnen er met hun vragen terecht. Omdat - bijvoorbeeld in het geval van personen met een verstandelijke handicap - soms andere mensen voor hen als spreekbuis fungeren, kunnen uiteraard ook ouders, partners, begeleiders... in dit centrum met specifieke vragen terecht. Recent hadden wij contact met de mensen van Aditi. Mogelijk wordt Multiplus in de toekomst ingeschakeld om de ondersteuningsvragen van de groep van personen met ernstige meervoudige beperkingen op vlak van seksualiteit mee te bewaken. Meer informatie over deze VZW vindt u terug op de website www.aditivzw.be.

Vraag naar tandartsen

We kregen reeds een aantal keer de vraag van hulpverleners of wij tandartsen kennen die ervaring hebben met de doelgroep van personen met ernstige meervoudige beperkingen. U mag ons eventuele namen en adressen zeker doorgeven, dan kunnen wij mensen makkelijker doorverwijzen.

INTERESSANT: Het Groene Boekje over Sherborne

In dit pas verschenen boekje vind je heel wat uitleg over de achtergrond en filosofie van de Sherborne-methode en worden er tips gegeven wat betreft begeleidingsstijl, enz. Talloze bewegingsspelletjes worden beschreven, telkens voorzien van illustraties en suggesties. Meer informatie: <http://www.sig-net.be/PublicatieDetail.aspx?l=003&action=Pl&id=83>.

Spread the news... wissel via Multiplus informatie uit!

...over studiedagen, vormingen

Woonde u recent een studiedag of vorming bij over een onderwerp dat relevant is m.b.t. personen met ernstige meervoudige beperkingen? Bezorg ons dan een verslag, een overzicht van de verkregen informatie en we plaatsen dit op onze site. Op die manier kunnen ook anderen er iets van opsteken!

...over eigen innoverende projecten

Mogelijk ontwikkelde u zelf, vanuit uw dienst, school... een bijzondere activiteit, methodiek... voor de doelgroep van mensen met ernstige meervoudige beperkingen. Bezorg ons de nodige informatie en dan vermelden we deze op de Multiplus-website. Op die manier kan uw project inspirerend zijn voor anderen!

PRAKTIJKGERICHT ONDERZOEK

Inventarisatie-onderzoek volwassenen

We verwerken momenteel de informatie van de dagcentra en tehuizen niet-werkenden die volwassenen met ernstige meervoudige beperkingen begeleiden. Eenmaal het onderzoeksrapport is afgewerkt, zal u het op onze website kunnen terugvinden.

Communicatiepaspoorten

Een licentiaatsstudente orthopedagogiek van de K.U.Leuven is inmiddels aan de slag gegaan om in samenwerking met Multiplus en Modem, een 'format' voor een communicatiepaspoort uit te werken. Dit jaar zal zij zich vooral richten op de inventarisatie van de in de literatuur en het werkveld reeds beschikbare informatie rond communicatiepaspoorten. Tegen de zomer van 2010 zal zij een definitieve format voor een communicatiepaspoort van een persoon met ernstige meervoudige beperkingen afgewerkt hebben.

Medewerking onderzoek snoezelen en alertheid

In de zorg voor mensen met ernstige meervoudige beperkingen is 'Snoezelen' een vaak toegepaste activiteit. Het doel is daarbij meestal de activering van de cliënt. Maar maakt snoezelen de cliënt echt actiever? Kan een cliënt beter focussen op zijn omgeving tijdens een snoezel-sessie dan tijdens andere activiteiten? En/of is een cliënt geconcentreerder na afloop van een dergelijke sessie? Om dergelijke vragen te beantwoorden is een onderzoek opgezet door de afdeling Orthopedagogiek van de Rijksuniversiteit Groningen. De centrale vraag van dit onderzoek luidt: Wat is de relatie tussen snoezelen en alertheid bij mensen met ernstige meervoudige beperkingen? Alertheid kan daarbij worden omschreven als 'open staan voor de omgeving'.

Vera Munde, doctoraatsstudente op dit onderzoek, verblijft van februari tot juni 2009 aan het Centrum voor Gezins- en Orthopedagogiek. Samen met Multiplus wil zij een deel van haar onderzoek uitvoeren in Vlaanderen. Daarvoor zijn we nog op zoek naar begeleiders en leerkrachten die snoezelen toepassen om de alertheid van hun cliënten te bevorderen en die samen met deze cliënt aan het beschreven onderzoek willen deelnemen. De observaties zullen tijdens een tiental dagen gerealiseerd worden. Aan het einde van de observatieperiode beschikt u over een alertheidsprofiel per cliënt waarbij informatie over het effect van verschillende snoezelactiviteiten op de mate van alertheid centraal zal staan. Van leerkrachten/begeleiders wordt enkel verwacht dat zij de activiteiten aanbieden. Verder zal op basis van hun inzicht de alertheid van de cliënt gescoord worden.

Meer informatie verkrijgen en inschrijven kan via V.S.Munde@rug.nl.

VORMING EN ADVIES

GRATIS: Workshop Lijst Alertheid

Vera Munde (zie boven) zal tijdens haar aanwezigheid in Vlaanderen een gratis workshop geven over haar alertheidsonderzoek bij personen met ernstige meervoudige beperkingen en het gebruik van de Lijst Alertheid. Deze workshop zal doorgaan op woensdag 25 maart 2009, van 10u tot 12u30 in Leuven. Deelname is gratis, meer informatie vindt u op: <http://www.multipius.be/informatiedocs/uitnodiging%20250309%20Alertheid.pdf>. Inschrijven kan via info@multipius.be!

HERHALING workshop: Werken met muziek bij personen met ernstige meervoudige beperkingen

Op 17 maart 2009 herhaalt An Soontjens, een muziektherapeute die een rijke ervaring heeft in het werken met mensen met ernstige meervoudige beperkingen, wegens groot succes de workshop die zij samen met Multiplus aanbiedt omtrent werken met muziek bij onze doelgroep. Deelname kost 75 Euro, meer informatie over het waar, wat en wanneer vindt u op: <http://www.multipius.be/informatiedocs/uitnodiging%20170309%20An%20Soontjens%20-%20muziek.pdf>. Inschrijven kan via info@multipius.be. Wees snel, want er worden slechts 12 deelnemers toegelaten!

Freelance-medewerkers vorming?

We krijgen bij Multiplus zeer veel vragen naar vorming aangaande allerlei thema's betreffende mensen met ernstige meervoudige beperkingen. Omdat wij zelf enkel vormingen vanuit orthopedagogische invalshoek geven en ook het personeel niet hebben om aan alle vormingsvragen tegemoet te komen, zijn wij nog steeds op zoek naar professionelen die vanuit eigen expertise als freelance-vormingsmedewerker met Multiplus willen samenwerken. Voor meer informatie hierover kan u contact opnemen via info@multipius.be of 016/32.59.04.

EN VERDER...

Agenda

In 2009: 'Naar school op jouw manier'. Onderwijs-zorgarrangementen in de praktijk. Verschillende cursusreeksen aangeboden in Eeklo. Georganiseerd door Nijland BOD. Meer informatie: <http://www.mianijland.nl>.

In 2009: Het Nederlandse team Eowyn biedt **De Vijfwijzercursus (aangepast onderwijscurriculum voor personen met ernstige meervoudige beperkingen)** (5 dagdelen of 2 1/2 dag) ook aan in België. Dit kan zowel op de eigen locatie als in La Manière te Eeklo. Meer informatie: <http://www.vijfwijzer.nl>.

FEBRUARI 2009

04/02: Reizen voor een kind met een handicap. Georganiseerd door Gezin en Handicap: http://www.kvg.be/Links/Agenda/rmh_vlb/view.

05/02: Evaluatie van handicap. Vrijstellingen en diverse premies. In Roeselare, georganiseerd door VIBEG. Meer informatie: <http://www.vibeg.be>.

05/02-07/02: Ziezo-beurs. Beurs over leven met een visuele beperking. In Houten (NL), meer informatie: <http://www.ziezo.org>.

06/02: Com@modem.dag. Georganiseerd door Modem. Meer informatie: http://www.modemadvies.be/MODEM%20com@modem_sept08_LOW.pdf.

12/02: Verplichte ziekteverzekering. In Hasselt, georganiseerd door VIBEG. Meer informatie: <http://www.vibeg.be>.

13/02: Cerebrale Visuele Inperkingen. Een multidisciplinaire kijk. Georganiseerd door SEN in samenwerking met de Werkgroep Visus en CVI- Werkgroep. Meer informatie: <http://www.senvzw.be/Activiteitenenvormingsinitiatieven/OVL005/tabid/350/Default.aspx>.

18/02: Je partnerrelatie en de zorg voor je kind met een handicap. In Roeselare, georganiseerd door Gezin en Handicap: http://www.kvg.be/Links/Agenda/pezvkmh_wvl/view.

19/02: Vlaams Agentschap voor Personen met een Handicap. In Roeselare, georganiseerd door VIBEG. Meer informatie: <http://www.vibeg.be>.

19/02: Vlaams Agentschap voor Personen met een Handicap. In Hasselt, georganiseerd door VIBEG. Meer informatie: <http://www.vibeg.be>.

23/02: Gezinsstructuren in allochtone gemeenschappen. Georganiseerd door SIG. Meer informatie: <http://www.sig-net.be/CalenderDetail.aspx?l=002.003&action=K&id=364>.

23/02 & 24/02: Ondersteuningsprogramma's Vlaskamp. Tweedaagse cursus. Georganiseerd door Nijland BOD. Meer informatie: <http://www.mianijland.nl>.

27/02 - 28/02 (& 30/10, 31/10): Sherborne-samenspel. Een lichaamsgerichte methode om hechting en vertrouwen te bevorderen. Georganiseerd door SIG. Meer informatie: <http://www.sig-net.be/CalenderDetail.aspx?l=002.003&action=K&id=403>.

MAART 2009

05/03: Verplichte ziekteverzekering. In Roeselare, georganiseerd door VIBEG. Meer informatie: <http://www.vibeg.be>.

06/03: Speelgoed aanpassen voor bediening met een eenfunctieschakelaar. Georganiseerd door Modem. Meer informatie: <http://www.modemadvies.be/Bijscholingsaanbod%20MODEM%20voorjaar%202009.pdf>.

10/03: Je partnerrelatie en de zorg voor je kind met een handicap. In Leuven, georganiseerd door Gezin en Handicap: http://www.kvg.be/Links/Agenda/pizvkmh_vlb/view.

12/03: Personen met een verstandelijke handicap en autisme. Georganiseerd door Gezin en Handicap. Meer informatie: http://www.kvg.be/Links/Agenda/pmvhea_turn/view.

13/03 (& 24/04): Gespreksvaardig in contacten met ouders. Georganiseerd door SIG. Meer informatie: <http://www.sig-net.be/CalenderDetail.aspx?l=002.003&action=K&id=408>.

17/03: Het gebruik van muziek bij personen met ernstige meervoudige beperkingen. Werken met trillingen en andere technieken. Georganiseerd door An Soontjens i.s.m. Multiplus. Meer informatie: <http://www.multiplus.be/informatiedocs/uitnodiging%20170309%20An%20Soontjens%20-%20muziek.pdf>.

19/03: Zelf oefeningen maken in Powerpoint. Georganiseerd door Modem. Meer informatie:

<http://www.modemadvies.be/Bijbscholingsaanbod%20MODEM%20voorjaar%202009.pdf>.

19/03: Tegemoetkomingen aan personen met een handicap. In Hasselt, georganiseerd door VIBEG. Meer informatie: <http://www.vibeg.be>.

25/03: Alertheid van kinderen en volwassenen met ernstige meervoudige beperkingen. Georganiseerd door Vera Munde i.s.m. Multiplus. Meer informatie: <http://www.multiplus.be/informatiedocs/uitnodiging%20250309%20Alertheid.pdf>.

26/03: Als ze geen pictogrammen/afbeeldingen begrijpen, wat dan? Georganiseerd door Modem. Meer informatie: <http://www.modemadvies.be/Bijbscholingsaanbod%20MODEM%20voorjaar%202009.pdf>.

31/03: Computertoepassingen en communicatiemiddelen voor een kind met een handicap. Georganiseerd door Gezin en Handicap. Meer informatie: http://www.kvg.be/Links/Agenda/cec_ovl/view.

APRIL 2009

02/04: Tegemoetkomingen aan personen met een handicap. In Roeselare, georganiseerd door VIBEG. Meer informatie: <http://www.vibeg.be>.

02/04: Beschermingsmaatregelen. In Hasselt, georganiseerd door VIBEG. Meer informatie: <http://www.vibeg.be>.

07/04: Grip op begrijpen. Autisme en diep verstandelijke handicap. Georganiseerd door SIG. Meer informatie: <http://www.sig-net.be/CalendarDetail.aspx?l=002.003&action=K&id=382>.

22/04: Handicap en seksualiteit. In Zellik, georganiseerd door Gezin en Handicap: http://www.kvg.be/Links/Agenda/hes_vlb/view.

23/04: Beschermingsmaatregelen. In Roeselare, georganiseerd door VIBEG. Meer informatie: <http://www.vibeg.be>.

23/04-25/04: REVA-beurs. Informatiebeurs voor personen met een handicap en ouderen. Meer informatie: <http://www.reva.be>.

24/04 (& 13/03): Gespreksvaardig in contacten met ouders. Georganiseerd door SIG. Meer informatie: <http://www.sig-net.be/CalendarDetail.aspx?l=002.003&action=K&id=408>.

24/04 t.e.m. 21/11/09: Basiscursus Bobath. Georganiseerd door Belgische Bobath Vereniging. Meer informatie: <http://www.bobath.be/agenda.php?language=nl&item=45>.

CONTACT

Anneleen Penne
info@multiplus.be
Vesaliusstraat 2
3000 Leuven
tel. 016/32.59.04
fax. 016/32.59.33
www.multiplus.be